

pod kterou adresou bylo usnesení exekuci povolující i doručeno. Proti tomuto usnesení podal rekurs Jan Machala, dělník v L. čís. 86, tvrdě, že exekuce proti němu neprávem byla povolena, poněvadž není totožným s dlužníkem a ve V. nikdy nebydlel, což osvědčil vysvědčením obecního úřadu v L. Než k této teprve v rekursu přednesené a osvědčené okolnosti nesměl rekursní soud přihlížeti, jelikož zákaz novot platí též pro exekuční řízení (dobrozdání bývalého nejvyššího soudu vídeňského k § 520 c. ř. s. bod 3), jež se nehodí k tomu, by v něm byly zjišťovány sporné skutkové okolnosti. Rekursní soud měl rozhodnouti podle stavu věci, jaký byl v první stolici, a jelikož podle toho nebylo závady, by navržená exekuce nebyla povolena, neměl rekursu vyhověti, nýbrž měl, nepřihlížeje k novotám, potvrditi usnesení prvního soudu. Bylo-li tím, že usnesení exekuci povolující proti dlužníku prý mylně bylo doručeno třetí osobě, zasáhnuto snad do jejích práv, mohla se tato brániti arcí i rekurssem. Chtěla-li však, jak učinila, k platnosti přivést nové skutečnosti a průvody, mohla tak učiniti jen žalobou o nepřípustnost exekuce podle §§ 37 pokud se týče 39 čís. 5 ex. ř., a nebo snad i žalobou podle § 61 knih. zák. Teprve v tomto sporném řízení bude možným rozhodnutí, jehož se bylo domáháno rekurssem.

Čís. 9278.

Zavázal-li se kupitel prodávateli, že zaplatí náklady sepsání, kolkování, zavěšení smlouvy, dále poplatky jakož i výlohy situačního plánu, a že zaplacení to vykáže prodávateli na jeho vyzvání, jde o smlouvu ve prospěch třetích osob (právního zástupce, eráru, geometra), jež se mohou domáhati plnění přímo na kupiteli.

(Rozh. ze dne 17. října 1929, Rv I 1906/28.)

V tržové smlouvě zavázali se kupitelé prodávatele, že zaplatí náklady na sepsání smlouvy. Vypracováním písemné smlouvy byl prodávatelkou pověřen žalující advokát, jenž se pak domáhal na žalovaných zaplacení. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Ustanovení § 881 obč. zák., na něž odvolatel poukazuje, předpokládá, že si někdo dal slíbiti konání třetí osobě, t. j. převzetí závazku konati něco přímo osobě třetí, nikoliv druhé smluvní straně. Tento závazek, jako každá smlouva, vyžaduje podle § 869 obč. zák., by vůle stran byla určitě a srozumitelně projevena, jinak smlouva nevznikne. Byla by proto strana žalovaná musila dáti určitě na jevo svůj souhlas, že bude platiti náklady sepsání, kolkování a knihovního vkladu tržové smlouvy ze dne 7. září 1927 přímo žalobci, nikoliv jen, že zaplatí útraty žalobcovy. První soudce správně zjistil, že obsah ujednání mezi Občanskou záložnou a prvžalovaným Josefem Š-em jest shrnut v tržové smlouvě, a že při jednání byl Josef Š. upozorněn, že náklady smlouvy

budou velké a vypracováním jest pověřen žalobce, jemuž bylo ohledně změny v jeho přítomnosti telefonováno. Z toho plyne jen, že prvžalovaný věděl, že Občanská záložna jest ve spojení se žalobcem, že mu svěřila vypracování smlouvy a že náklady budou značné. Zavázal-li se prvžalovaný v důsledku tohoto jednání, že náklady sepsání, kolkování a knihovního vkladu smlouvy spolu s ostatními poplatky zaplatí ze svého, není tím vyjádřen závazek zaplatiti tyto útraty přímo žalobci. Takovýto závazný slib nelze vyvozovati ani ze závazku vykázati se Občanské záložně na její vyzvání o tom, že se stalo zaplacení. Tento závazek jest uveden ke konci ve spojitost i se závazkem zaplatiti poplatky a obecní dávku z přírůstku hodnoty ve lhůtě vyměřovacím úřadem stanovené, takže není jasno, zda se závazek vykázati zaplacení Občanské záložně vztahuje i na zaplacení nákladů tržové smlouvy. Tuto nejasnost jest podle § 915 obč. zák. vyložiti v neprospěch prodávající záložny, podle jejíhož udání a k jejímuž příkazu žalobce tržovou smlouvu sepsal. Avšak, i kdyby se mělo za to, že se závazek kupujících vykázati záložně na její vyzvání zaplacení, vztahuje i na zaplacení nákladů tržové smlouvy, jest přihlížeti k tomu, že v odstavci V. smlouvy jest vyjmenována řada poplatků a dávek, jichž placení nemůže býti vyměřovacím úřadem přímo od žalovaných požadováno, nýbrž ohledně nichž záložna obdrží platební výměry, které by teprve žalovaným doručila nebo obsah jím sdělila, načež by mohli platiti a záložně se vykázati, že se tak stalo. Muselo by se proto míti za to, že strany, které tržovou smlouvu uzavíraly, měly i ohledně nákladů smlouvy a jejich zaplacení na mysli stejný postup a že nezamýšlely založiti přímý závazek žalovaných proti žalobci k zaplacení těchto útrat. Ani z povahy a z účelu smlouvy nelze usuzovati na takový závazek, neboť se jednalo o tržovou smlouvu, která měla za předmět prodej dílců pozemkových parcel, jako stavebních míst a účelem jejím bylo upravití vzájemný poměr smluvních stran. vyplývající z tohoto prodeje. Nesměřovala proto smlouva k tomu, by byl upraven poměr k osobě třetí a nesledovala zájem třetí osoby na předmětu smlouvy nesúčastněné. Proto ani úmluva, ani povaha, ani účel smlouvy nenasvědčuje tomu, že žalobce nabyl práva žádati bezprostředně od žalovaných zaplacení. Nemůže býti řeči o tom, že plnění mělo býti k prospěchu hlavně žalobce. Šlo o zaplacení žalobcova palmáru za sepsání a obstarání knihovního vkladu tržové smlouvy a náhradu kolkových poplatků, kteréžto náklady byla povinna žalobci hraditi Občanská záložna, která tyto práce u něho objednala, jak žalobce sám uvádí. Proto by přímé placení těchto nákladů žalovanou stranou žalobci bylo ve prospěch Občanské záložny, nikoliv ve prospěch žalobce, kterému může býti lhostejno, zda obdrží zaplacení od záložny, či od žalovaných, takže z přímého placení žalovanou stranou by neměl prospěch. Vzhledem k tomu, i kdyby se za to mělo, že žalovaní slíbili záložně, že žalobcovy útraty zaplatí žalobci podle § 881 první odstavec obč. zák., nenabyl žalobce právo žádati od nich bezprostředně zaplacení podle § 881 druhý odstavec obč. zák.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Podle odst. V. tržové smlouvy ze dne 7. září 1927 zavázali se žalovaní jako kupitelé prodatelce Občanské záložně, že zaplatí náklady sepsání, kolkování a knihovního vkladu této smlouvy, poplatky převodní, příspěvky investiční, poplatek parcelační, poplatek z vytýčení pozemků a event. zemskou a obecní dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí, jakož i výlohy vyhotovení situačního plánu ze svého ve lhůtě vyměřovacím úřadem stanovené a že zaplacení to vykáží prodávající Občanské záložně na její vyzvání. První soud zjistil dále, že při úmluvě byl spolužalovaný Josef Š., jenž ostatní žalované zastupoval, upozorněn na nemalé náklady, které vzniknou stálým měněním úmluvy, jakož i na to, že byl pověřen vypracováním písemné smlouvy žalobce Dr. H., jemuž bylo též v přítomnosti Š-ově ohledně změny smlouvy telefonováno. Ač smlouva tržová byla uzavřena mezi žalovanými jako kupiteli pozemků a Občanskou záložnou jako prodatelkou, jest odstavec pátý této smlouvy posuzovati podle § 881 obč. zák. jako smlouvu ve prospěch osob třetích, jednak ve prospěch Dr. H-a, pokud šlo o zaplacení nákladů sepsání smlouvy, jejího kolkování a knihovního vkladu, jednak ve prospěch geometra, jenž zhotovil situační plán, jednak ve prospěch eráru, pokud jde o poplatky převodní, zemskou dávkou z přírůstku hodnoty nemovitostí atd. Že osoby třetí, v jejichž prospěch plnění podle V. odst. smlouvy se mělo státi, zejména žalobce, nabyly přímo práva domáhati se tohoto plnění na žalovaných, vyplývá přímo z doslovu odstavce V., podle něhož měli žalovaní sami ze svého ony úkony zaplatiti a, že se tak stalo, Občanské záložně vykázati, kterážto poslední věta by byla zbytečnou, kdyby bývalo míněno, aby Občanská záložna sama zaplatila náklady a výlohy řečených úkonů a poplatky a by pak žalovaní nahradili záložně náklady jí učiněné. Právo žalobcovo požadovati zaplacení palmáru přímo na žalovaných, vyplývá tedy i z doslovu smlouvy, i z účelu poslední věty V. odstavce smlouvy. Nelze proto přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že poslední věta V. odstavce smlouvy se týká jen povinnosti platiti poplatky a obecní dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí, jak míní rozsudek druhé stolice, neboť, kdyby strany byly chtěly závazek přímého placení stanoviti jen v této omezené míře, byly by to zřejměji vyjádřily, byly by ve smlouvě odlišovaly závazky, které mají žalovaní přímo zaplatiti bernímu eráru a obci, a závazky vedlejší, které mají zaplatiti prodatelce náhradou za náklady, jež vynaloží na zhotovení situačního plánu a na sepsání, kolkování a zaknihování smlouvy. Právě však proto, že všechny tyto vedlejší závazky byly shrnuty v jeden odstavec smlouvy a na jeho konci se všeobecně praví, že žalovaní mají vykázati záložně, že závazky ty splnili, jest za to míti, že to mají žalovaní vykázati ohledně všech v tomto odstavci zahrnutých závazků, bez rozdílu, zda účet k placení bude podán věřiteli přímo žalovaným, či snad záložně, či oběma současně, neboť ve všech těchto případech měli žalovaní platiti věřitelům přímo a že se tak stalo, vykázati záložně. Jest samozřejmým, že úmluva, že placení palmáru se má díti přímo žalobci, byla

učiněna ve prospěch žalobce, neboť bylo jejím účelem zajistiti žalobci odměnu za práci a náhradu hotových výloh, spojených se sepsáním smlouvy, jejím okolkováním a zaknihováním. Že při tom ono ustanovení se stalo zároveň ve prospěch záložny, by nemusila náklady tyto nésti předem a potom je na žalovaných vymáhati, jest nerozhodné, neboť tím nepozbylo ustanovení to povahy ustanovení učiněného i ve prospěch žalobcův. Že žalobci nárok tento proti žalovaným již vzešel, vyplývá z třetího odstavce § 881 obč. zák., neboť jest nesporno, že vlastnictví pro žalované bylo již do knih vloženo a tudíž knihovní odevzdání nemovitostí koupených již se stalo. Tím jest odůvodněna aktivní legitimace žalobcova k žalobě, jakož i tím, že smlouvu trhovou vypracoval, ji okolkoval a ji dal do knih vložiti, a má tudíž nárok, by mu tyto práce a náklady byly někým zaplacený. Nelze tedy pochybovati o jeho aktivním oprávnění ke sporu. Sporným ve skutečnosti bylo, zda žalovaní jsou pasivně oprávnění ke sporu, zda jsou pravými žalovanými, zda byl žalobce oprávněn přímo žalovati je, či zda směl žalovati jen Občanskou záložnu. Vývody svrchu zmíněnými jest prokázáno, že žalobce právem žaloval žalované, neboť tito společně pozemků kupní smlouvou nabyli, kupní smlouvu společně podepsali a tím schválili nejen písemnou, nýbrž i ústní úmluvu, kterou v jejich jméně učinil Josef Š. se záložnou (§ 863 obč. zák.) i ohledně odst. V. písemní smlouvy. Neposoudil proto odvolací soud případ správně po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), zamítнув žalobní nárok pro nedostatek aktivního oprávnění žalobcova.

Čís. 9279.

Nebylo-li učiněno oznámení podle § 416 něm. obč. zák. do 1. ledna 1926, nýbrž až po tomto dni, nemohou se hypotekární věřitelé domáhati úroků ve smyslu § 28 německého zákona o zhodnocení na tom, koho uznali za svého jediného dlužníka teprve po 1. lednu 1926.

(Rozh. ze dne 17. října 1929, Rv I 45/29.)

Žalovaný, tuzemec, koupil roku 1921 od W-a nemovitost v Německu, na níž vázlo zástavní právo za hypotekární pohledávky, jež převzal na srážku kupní ceny a jež zaplatil roku 1922 hypotekárním věřitelům. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se hypotekární věřitelé na žalovaném zaplacení úroků podle zákona o zhodnocení ze dne 16. června 1925, ř. z. I. str. 117. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Odvolací soud posoudil, zamítнув žalobu, věc správně po právní stránce. Zažalovány jsou úroky z jistiny 21.196 marek jakožto hypotekárních pohledávek ve smyslu § 28 německého zákona o zhodnocení. Předpokladem sporného nároku jest průkaz, že žalobci mají za žalovaným pohledávku v této výši. Žalobcům se důkaz ten nepodařil. Podle